

**EDYTA URBAŃSKA**

Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu

Centrum Dokumentacji Europejskiej

## **Programy Unii Europejskiej dla polskich bibliotek akademickich – przegląd dostępnych źródeł finansowania**

Celem mojego wystąpienia jest przedstawienie Państwu dostępnych na dzień dzisiejszy programów Unii Europejskiej, w których mogą uczestniczyć polskie biblioteki akademickie.

Ze względu na pochodzenie i zasady przyznawania środków, wyróżniamy sześć rodzajów grantów:

1. programy finansowane z budżetu państwa;
2. programy przedakcesyjne Unii Europejskiej;
3. programy wewnętrzne UE;
4. instrumenty finansowe Unii udostępniane na zasadach komercyjnych;
5. fundusze strukturalne UE;
6. komercyjna pomoc finansowa i doradcza.<sup>1</sup>

Dotychczas polskie biblioteki mogły korzystać z programów krajowych, funduszu *PHARE*, programów ramowych i tych programów wspólnotowych, które dopuszczały uczestnictwo polskich podmiotów – przede wszystkim w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego, rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz edukacji. Z chwilą uzyskania członkostwa wygasła możliwość ubiegania się o środki przedakcesyjne. Nadal jednak realizowane są zatwierdzone w ich ramach projekty. Ich realizacja dopiero się rozpoczyna. Istnieje więc szansa na przyłączenie się do nich jako partner, jeśli tzw. władza wdrażająca, czyli: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Jednostka Finansująco-Kontraktująca przy Funduszu Współpracy, bądź władze samorządowe, wyrażą na to zgodę. Projekty te dotyczą jednak głównie rozwoju i dostosowania administracji i samorządów, są dużymi projektami inwestycyjnymi i nie są przeznaczone dla bibliotek. Przewidywane jest co prawda uruchomienie instrumentu *Transition Facility*, który zastąpi program *PHARE*, ale brak jeszcze na ten temat szczegółowych danych. Wiadomo jednak, że zostanie on przeznaczony na rozwój administracji, ale bez uwzględnienia aspektu społeczeństwa informacyjnego. Kontynuowane będą natomiast niektóre programy horyzontalne *PHARE*, np. *Small Projekt Facility*, w którym uczestniczyły w latach ubiegłych polskie biblioteki, ale na razie również brak bliższych informacji na ten temat. Nadzieje należy więc raczej wiązać z tą ostatnią formą.

<sup>1</sup> Kaliszuk A., *Programy wewnętrzne i inicjatywy UE*, slajd 2 [w:] *Unia Europejska bliżej obywatela – praktyczne informacje. Konferencja dla ośrodków informacyjnych UE w Polsce*, Warszawa 31 marca 2004 r.

W związku z akcesją, fundusze przedakcesyjne zastąpione zostały funduszami strukturalnymi i funduszem spójności. Uzyskaliśmy także dostęp do pozostałych programów i do inicjatyw wspólnotowych.<sup>2</sup> Państwa członkowskie Unii, w gronie których znaleźliśmy się 1 maja, mogą bowiem włączać się w realizację wszystkich programów i inicjatyw wspólnotowych. Warto więc śledzić pojawiające się programy i przyłączać się do projektów. Na serwerze EUROPA – głównym serwerze Unii Europejskiej – dostępna jest usługa Granty i pożyczki (Grants and loans) [http://europa.eu.int/grants/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/grants/index_en.htm), będąca bazą danych grantów, zarządzanych przez Komisję Europejską. Programy pogrupowane są w kilku kategoriach: tematycznie, ze względu na Dyrektoriały Generalne zarządzające danymi grantami i alfabetycznie. Osobną grupę stanowią programy najnowsze. W obrębie każdej kategorii granty uporządkowane są alfabetycznie, dostarczając wiedzy na temat okresu trwania, beneficjentów, zakresu merytorycznego, wykazu dozwolonych działań, adresów kontaktowych i podstaw prawno-finansowych.<sup>3</sup> Warto również konsultować strony Dyrektoriatów Generalnych i działy poświęcone administrowanym przez nie programom, gdyż w serwisie Granty i pożyczki zdarzają się informacje już nieaktualne. Są to przede wszystkim strony Dyrektoriatu Generalnego ds. Edukacji i Kultury<sup>4</sup>, Dyrektoriatu Generalnego ds. Społeczeństwa Informacyjnego<sup>5</sup> oraz Dyrektoriatu Generalnego ds. Polityki Regionalnej<sup>6</sup>. Z polskich stron warto odwiedzać serwisy informacyjne o programach Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej<sup>7</sup> oraz Reprezentacji Komisji Europejskiej w Warszawie<sup>8</sup>.

Aktualnie jednym z priorytetów wspólnotowych jest budowa i rozwój społeczeństwa informacyjnego. Zgodnie z planami działań: *eEuropa* i *eEuropa+* – zagadnienie to obecne jest niemal we wszystkich programach i inicjatywach wspólnotowych, także w programach edukacyjnych, kulturalnych, czy odnoszących się do rozwoju regionalnego i zapobiegania wykluczeniu społecznemu. Na dzień dzisiejszy – w obszarze społeczeństwa informacyjnego – bibliotekom polecić można cztery programy: *eTen* – wraz z komponentami *eLearning* i *eInclusion*, *6 Program Ramowy Badań, Rozwoju Technologicznego i Prezentacji Unii Europejskiej* oraz programy: *eContent* i *Safer Internet Action Plan*.

## ***eTEN***

*eTen* jest kontynuacją programu *Ten-Telecom* i częścią unijnej polityki: Transeuropejska Polityka Sieciowa (*Trans-European Network Policy*), stawiającej sobie za cel rozwijanie społeczeństwa informacyjnego i wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy, a także przeciwdziałanie dysproporcjom regionalnym i tworzeniu się podklas informacyjnych. Program

<sup>2</sup> Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce, *Fundusze europejskie dla organizacji pozarządowych*, slajd 8, tamże

<sup>3</sup> [http://europa.eu.int/grants/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/grants/index_en.htm)

<sup>4</sup> [http://europa.eu.int/comm/education/index\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/index_en.html)

<sup>5</sup> [http://europa.eu.int/information\\_society/activities/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/information_society/activities/index_en.htm)

<sup>6</sup> [http://europa.eu.int/comm/regional\\_policy/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm)

<sup>7</sup> <http://fundusze.ukie.gov.pl/>

<sup>8</sup> <http://www.europa.delpol.pl/>

dąży ponadto do ujednoczenia rynku unijnego i wprowadzenia na ten rynek usług i aplikacji, działających w sieciach telekomunikacyjnych. W związku z rozszerzeniem Unii – do celów programu doszło niwelowanie różnic w poziomie rozwoju zarówno „starych” jak i „nowych” państw członkowskich. *eTen* składa się z sześciu komponentów, które stanowią odrębne programy: *eAdministracja*, *eZdrowie*, *eInclusion* – czyli elektroniczna walka z alienacją społeczną, *eNauczanie*, *Małe i Średnie Przedsiębiorstwa* oraz *Zaufanie i Bezpieczeństwo*<sup>9</sup>.

Dla bibliotek najbardziej odpowiedni wydaje się być obszar *eNauczania*, mający na celu poprawę dostępu do elektronicznych usług edukacyjnych, ułatwienie procesu uczenia się przez całe życie oraz prowadzenie usług dla studentów i badaczy z wykorzystaniem technologii informacji i komunikacji. Jest to inicjatywa z pogranicza edukacji i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, będąca jednocześnie priorytetem horyzontalnym programu *Socrates*.<sup>10</sup>

Komponent *eInclusion* również zawiera akcje interesujące dla bibliotek. Jego celem jest bowiem także promocja niezależności i uczestnictwa w społeczeństwie możliwie jak najszerszej grupy użytkowników, szczególnie osób niepełnosprawnych i starszych, obejmująca m.in. zapewnienie szerokiego dostępu do informacji i wiedzy – przy zachowaniu ochrony praw autorskich, a ponadto tworzenie platform i usług w dziedzinie technologii informacji i komunikacji – możliwie najszerszej wykorzystywanych, ale zarazem spersonalizowanych i odpowiadających potrzebom tych grup, jak również rozwijanie umiejętności i chęci do posługiwania się nimi.<sup>11</sup> Obszar ten przenika się z zagadnieniami ujętymi w komponencie *eNauczania* i jest również ściśle związany z rozwojem regionalnym, szczególnie w aspekcie rozszerzenia, a także z zagadnieniami polityki społecznej – w kontekście równouprawnienia.

*eTen* finansuje wyłącznie działania związane z wprowadzaniem gotowej usługi na rynek, po zakończeniu fazy testów i badań. Projekty w fazie badań nie są finansowane. Do przygotowania wniosku niezbędne jest utworzenie konsorcjum, składającego się z minimum dwóch niezależnych partnerów z państw członkowskich UE. Skład konsorcjum winien gwarantować kompletną realizację usługi, począwszy od etapu planowania, poprzez wdrożenie wstępne i funkcjonowanie. Przewidziano dwa etapy ubiegania się o dofinansowanie:

- 1) testowanie rynku – obejmuje działania związane z testowaniem zdolności ekonomicznych, społecznych oraz administracyjnych usługi do utrzymania się na rynku i wymaga posiadania udokumentowanego zaplecza badawczego (badania muszą być przeprowadzone wcześniej),
- 2) wdrożenie wstępne – to wprowadzenie na rynek usługi po pozytywnym zakończeniu etapu testowania rynku i przy udziale środków własnych (fundusze z programu *eTen* nie mogą stanowić jedyne źródła finansowania). Wynikiem wdrożenia wstępnego

<sup>9</sup> [http://www.mnii.gov.pl/eten/co\\_to\\_jest\\_eten.htm](http://www.mnii.gov.pl/eten/co_to_jest_eten.htm) oraz [http://www.6pr.pl/n/p/2/program\\_eten.html](http://www.6pr.pl/n/p/2/program_eten.html)

<sup>10</sup> Community action programme in the field of education Socrates. General call for proposals 2004 (EAC/41/03), *Official Journal...*, C 177, 26.7.2003, s. 6; [http://europa.eu.int/comm/education/programmes/elearning/index\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/programmes/elearning/index_en.html)

<sup>11</sup> [http://europa.eu.int/information\\_society/programmes/eten/about/einclusion/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/information_society/programmes/eten/about/einclusion/index_en.htm);  
[http://europa.eu.int/information\\_society/europe/2005/all\\_about/einclusion/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/information_society/europe/2005/all_about/einclusion/index_en.htm)

powinno być pełne wprowadzenie usługi na rynek. *eTen* nie finansuje jednak projektów, które już przynoszą zysk.

Ubiegać się więc można o dofinansowanie zarówno projektu będącego w fazie testowania rynku, jak i na wstępne jego wdrożenie. Projektowana usługa musi być innowacyjna, transeuropejska, odpowiadająca potrzebom społecznym i niemożliwa do sfinansowania ze źródeł prywatnych. Korzystne jest współdziałanie administracji – zarówno regionalnej, jak i lokalnej – instytucji edukacji i kultury, organizacji pozarządowych i organizacji działających w sektorze środowiska lub turystyki, jak również partnerów z sektora prywatnego, co może być gwarantem realizacji usługi po zakończeniu projektu.<sup>12</sup>

Program *eTen* zaplanowano na lata 2004-2006. Niestety, termin nadsyłania wniosków w konkursie na rok 2004 upłynął 9 czerwca, ale planowane są jeszcze dwa konkursy – na początku roku 2005 i 2006.

## **6 Program Ramowy Badań, Rozwoju Technologicznego i Prezentacji Unii Europejskiej**

Programy ramowe Unii Europejskiej to programy o bardzo szerokim zakresie tematycznym i adresowane do wielu odbiorców: jednostek naukowo-badawczych i edukacyjnych, przedsiębiorstw, instytucji publicznych – do wszystkich podmiotów posiadających osobowość prawną. Realizowany aktualnie – 6 Program Ramowy – podzielony jest na siedem programów tematycznych i szereg akcji o charakterze horyzontalnym, wspierających między innymi współpracę międzynarodową, mobilność pracowników i rozwój infrastruktury badawczej.<sup>13</sup> Biblioteki mogą włączyć się w dwa programy tematyczne: 2. *Technologie społeczeństwa informacyjnego* lub 7. *Obywatele i sprawowanie władzy w społeczeństwie opartym na wiedzy*. Program drugi zakłada między innymi prowadzenie badań, zmierzających do rozwiązania głównych problemów społecznych i ekonomicznych – związanych z powstawaniem społeczeństwa opartego na wiedzy – i ich konsekwencji dla pracy i środowiska pracy. Akcje programu obejmują na przykład badanie nad bezpieczeństwem „świata cyfrowego” i ochroną praw i prywatności obywateli, tworzenie systemów „inteligentnego otoczenia”, umożliwiającego udział w społeczeństwie informacyjnym wszystkim obywatelom – bez względu na wiek i sytuację, a także budowę i rozwój interaktywnych i inteligentnych systemów w dziedzinie dostępu do dziedzictwa kulturowego i technologii stosowanych w nauczaniu (łącznie z inicjatywą *eLearning*).<sup>14</sup> Siódmy program tematyczny, natomiast, skupia się między innymi na zagadnieniach obywatelstwa, demokracji i nowych form sprawowania władzy z perspektywy historii i dziedzictwa kulturowego, uwzględniając tworzenie nowych form

<sup>12</sup> [http://www.mnii.gov.pl/eten/dla\\_kogo.htm#kto\\_moze\\_skorzystac\\_z\\_pomocy](http://www.mnii.gov.pl/eten/dla_kogo.htm#kto_moze_skorzystac_z_pomocy);  
[http://www.mnii.gov.pl/eten/dofinansowanie.htm#forma\\_pomocy](http://www.mnii.gov.pl/eten/dofinansowanie.htm#forma_pomocy)

<sup>13</sup> Krajowy Punkt Kontaktowy 6. PR IPPT PAN, *Uczestnictwo w badaniach europejskich. Przewodnik dla wnioskodawców. 6. Program Ramowy Badań i Rozwoju Technicznego (2002-2006)*, Warszawa 2003, s. 26, 52-76

<sup>14</sup> Tamże, s. 54

integracji i różnorodności kulturowej, jak również ich znaczenia w Europie, a ponadto na działaniach, prowadzących do rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy na poziomie lokalnym, krajowym i regionalnym.<sup>15</sup> 6 PR to jednak program bardzo trudny, finansujący wyłącznie projekty innowacyjne. Biblioteki mogą w nich więc występować najczęściej jako tzw. użytkownik końcowy, czyli instytucja testująca czy wdrażająca nowe rozwiązania. Niestety, aktualnie żaden z tych programów nie oferuje konkursu, w którym mogłyby uczestniczyć biblioteki.<sup>16</sup>

## **eCONTENT**

*eContent (European Digital Content for the Global Networks)* to program, mający na celu poprawę dostępu do Internetu i jego wykorzystania oraz dystrybucji danych elektronicznych, a także ułatwianie dostępu do informacji pochodzących z sektora publicznego. Program promuje również zróżnicowanie kulturowe i językowe w globalnej sieci internetowej, a ponadto wspiera rozwój rynku elektronicznego, a zwłaszcza małe i średnie firmy działające w sektorze multimediiów i teleinformatyki. Choć program ten, w edycji na lata 2001-2005, już się praktycznie zakończył, gdyż 15 maja minął termin nadsyłania wniosków w ostatnim zaplanowanym konkursie – nadal daje szansę włączenia się w projekty, zaakceptowane w poprzednich konkursach. Wykaz tych projektów znajduje się na stronie krajowego punktu konsultacyjnego *eContent*, na Akademii Górniczo-Hutniczej, w opcji *Projekty*. Poza tym – w rezultacie projektu PICA, realizowanego w ramach programu *eContent* w formie środków towarzyszący (*accompanying measure*) – uruchomiona została usługa Content Village <http://www.content-village.org>, polegająca na rozpowszechnianiu rezultatów programu. Baza zawiera artykuły i materiały informacyjne na temat projektów oraz organizowanych imprez. Otwarte zostało także forum dyskusyjne, pozwalające na wymianę doświadczeń i uwag oraz wyszukiwanie partnerów. Warto o tym wspomnieć, gdyż po zakończeniu tej edycji Komisja Europejska planuje kontynuację programu w latach 2005-2008. Szczegółowe informacje na temat drugiej edycji dostępne będą w drugiej połowie bieżącego roku na stronach Dyrektoriatu Generalnego Komisji Europejskiej ds. Społeczeństwa Informacyjnego<sup>17</sup> oraz Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie<sup>18</sup>.

## **Safer Internet Action Plan**

Ostatni z programów w obszarze społeczeństwa informacyjnego, to *Safer Internet Action Plan* – uruchomiony poprzednio na lata 1999-2002<sup>19</sup> i przedłużony na okres: 2003-

<sup>15</sup> Tamże, s. 62

<sup>16</sup> [http://fp6.cordis.lu/fp6/calls\\_activity.cfm?ID\\_ACTIVITY=124](http://fp6.cordis.lu/fp6/calls_activity.cfm?ID_ACTIVITY=124); <http://fp6.cordis.lu/citizens/calls.cfm>

<sup>17</sup> <http://www.cordis.lu/econtent/>

<sup>18</sup> <http://www.econtent.agh.edu.pl/>

<sup>19</sup> Decision no 276/1999/EC of the European Parliament and of the Council of 25 January 1999 adopting a Multiannual Community Action Plan on promoting safer use of the Internet by combating illegal and harmful content on global networks, *Official Journal of the European Communities*, L 33, 6.2.1999, s. 1-11

2004<sup>20</sup>. Niestety, ostateczny termin nadsyłania wniosków w drugiej edycji programu upłynął 15 czerwca. Trwają jednak przygotowania do uruchomienia programu na kolejne cztery lata, począwszy od 1 stycznia 2005 r. (a więc do roku 2008). Planowane są cztery akcje:

1. Walka z treściami nielegalnymi.
2. Zwalczanie treści niechcianych i szkodliwych.
3. Promowanie bezpieczniejszego środowiska.
4. Podnoszenie świadomości.

Biblioteki będą mogły włączyć się w projekty w obszarze akcji drugiej, trzeciej i czwartej. W ramach zwalczania treści niechcianych i szkodliwych przewidziano finansowanie środków technicznych, pozwalających na ograniczanie ilości tych treści i zarządzanie nimi w aspekcie oceny efektywności dostępnych technologii filtrujących oraz wspieranie ich rozwoju, jak również środków wspomagających i koordynujących wymianę informacji i najlepszych praktyk w skutecznym zwalczaniu spamów. Akcja pierwsza i trzecia stawia sobie za cel wypracowanie rozwiązań prawnych w zakresie kontroli treści internetowych, jak również harmonizacji przepisów krajowych, z uwzględnieniem m.in. prawa do wolności słowa i współpracy policji, sądów i prokuratur z podmiotami tworzącymi i udostępniającymi treści internetowe. Czwarta z kolei akcja wspierać będzie działania podnoszące świadomość w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu, a szczególnie te, które są związane z edukacją i umiejętnością posługiwania się Internetem. Integralną częścią każdej akcji będzie współpraca międzynarodowa. Implementacji programu służyć mają tzw. środki towarzyszące, obejmujące działania w zakresie wdrożenia programu, jak również przygotowania przyszłych akcji. Środki te będą uwzględniały badania opinii użytkowników dla uzyskania danych na temat bezpiecznego korzystania z Internetu i nowych technologii on-line. Poza tym przewidziano wsparcie technologiczne (np. systemy filtrujące), studia wspierające program i jego akcje (włączając w to samokontrolę), działania przygotowawcze dla przyszłych inicjatyw, nagrody dla najlepszych praktyk oraz wymianę informacji, konferencje, seminaria, warsztaty i inne spotkania. Zaplanowano ponadto projekty pilotażowe i prezentacje najlepszych praktyk, tworzenie sieci łączących różnorodne przedsięwzięcia o charakterze transeuropejskim, a także badania stosowane o zakresie ogólnoeuropejskim.<sup>21</sup>

Z grupy programów edukacyjnych i kulturalnych warto wspomnieć o sześciu programach.

## ***Kultura 2000***

Zakończył się już także program *Kultura 2000*, który w konkursie na rok 2004 uwzględnił wiele akcji dla bibliotek, m.in. książki, czytelnictwo i translatorstwo, dziedzictwo kulturowe

<sup>20</sup> Decision no 1151/2003/EC of the European Parliament and of the Council of 16 June 2003, amending Decision No 276/1999/EC adopting a Multiannual Community Action Plan on promoting safer use of the Internet by combating illegal and harmful content on global networks, *Official Journal*..., L 162, 1.7.2003, s. 1-4

<sup>21</sup> Proposal for a decision of the European Parliament and of the Council on establishing a multiannual Community programme on promoting safer use of the Internet and new online technologies, *COM(2004) 91 final*, Brussels, 12.3.2004, s. 7-9, 13-14, 24

i archeologiczne, archiwa historyczne i biblioteki.<sup>25</sup> Najprawdopodobniej jednak w latach 2005-2006 program ten będzie kontynuowany i będzie skupiał się na:

1. promowaniu dialogu kulturowego oraz znajomości historii i kultury narodów Europy;
2. promowaniu twórczości i międzynarodowego rozpowszechniania kultury, jak również mobilności artystów, twórców i osób działających na tym obszarze oraz ich dzieł, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i osób społecznie upośledzonych;
3. podkreślaniu różnorodności kulturowej i rozwoju nowych form kulturalnej ekspresji;
4. podkreślaniu wspólnego dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim, rozpowszechnianiu *know-how* i promowaniu dobrych rozwiązań w konserwacji i zabezpieczaniu tego dziedzictwa;
5. uznaniu roli kultury w rozwoju społeczno-ekonomicznym;
6. rozwijaniu dialogu międzykulturowego i wzajemnej wymiany między krajami z i spoza Europy;
7. wyraźnym uznaniu kultury jako czynnika ekonomicznego i istotnego elementu integracji społecznej i obywatelskiej;

i wreszcie na

8. możliwie jak najszerszym dostępie obywateli Unii do uczestnictwa w kulturze.

Powyższe komponenty będzie można realizować za pomocą trzech typów akcji:

1. rocznych projektów współpracy;
2. projektów realizowanych w ramach wieloletnich umów o współpracy;
3. specjalnych wydarzeń kulturalnych o wymiarze europejskim lub międzynarodowym.

Akcja pierwsza przeznaczona będzie m.in. do realizacji projektów w obszarze ochrony dziedzictwa kulturowego oraz czytelnictwa książek i tłumaczeń, druga – do zagadnień dziedzictwa kulturowego, książek i literatury, a trzecia – do organizacji wydarzeń kulturalnych, takich jak *Dni Dziedzictwa Europejskiego*, *Europejski Miesiąc Kulturalny*, laboratoria i nagrody dziedzictwa, kulturalne punkty kontaktowe i in. Bezpośrednimi adresatami programu będą tzw. operatorzy kulturalni, włączając w to organizatorów przedsięwzięć kulturalnych, artystów i twórców, a pośrednimi – wszyscy obywatele, szczególnie osoby młode i społecznie upośledzone.<sup>23</sup>

## **Socrates**

*Socrates* to program edukacyjny, obejmujący lata 2000-2006. Wśród akcji, w które włączyć mogą się biblioteki i bibliotekarze, wymienić należy akcje: *Grundtvig*, *Minerva*, *Wspólne akcje (Joint actions)* i *Środki towarzyszące (Accompanying measures)*. Pierwsza z nich stawia sobie za cel poprawę jakości, dostępności i europejskiego wymiaru uczenia się przez całe życie, wspierając edukację dorosłych, jak również zwiększanie możliwości edukacyjnych osób, które nie uzyskały podstawowych kwalifikacji zawodowych.

<sup>22</sup> Culture 2000: Call for proposals 2004, *Official Journal...*, C 195, 19.8.2003, s. 2-3

<sup>23</sup> Proposal for a decision of the European Parliament and of the Council amending Decision No 508/2000/EC of 14 February 2000 establishing the "Culture 2000" programme, *COM(2003) 187 final*, Brussels, 16.4.2003, s. 3, 8-10, 12

*Grundtvig* promuje także innowacyjne metody edukacyjne, uwzględniając nauczanie nieformalne i autonomiczne. *Minerva* z kolei wspiera współpracę europejską na polu nauczania otwartego i nauczania na odległość oraz wykorzystanie technologii informacji i komunikacji w edukacji. Cele te mają być realizowane poprzez zastosowanie powyższych technik w edukacji oraz promowanie lepszego, wzajemnego zrozumienia między nauczycielami, uczniami, decydentami i społeczeństwem. *Wspólne akcje* łączą natomiast program *Socrates* z programem *Leonardo da Vinci* i z programem *Młodzież*, a *Środki towarzyszące* – wspierają inicjatywy promujące ogólne cele programu za pośrednictwem działań informacyjnych, szkoleń itp. Dla wszystkich typów akcji dostępne są tak zwane granty przygotowawcze, pozwalające potencjalnym partnerom projektów na spotkanie się i ustalenie szczegółów związanych z formalnym przygotowaniem aplikacji.<sup>24</sup> Można uzyskać dofinansowanie tylko na jedną wizytę związaną z przygotowaniem jednego projektu, zwykle dla jednej osoby (w wyjątkowych przypadkach – dla dwóch osób). Najbliższy przewidywany termin wnioskowania o grant na wizytę przygotowawczą zostanie ogłoszony w drugiej połowie bieżącego roku. Wszelkich informacji, związanych z tą inicjatywą, szukać należy w Narodowej Agencji Programu Socrates przy Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w Warszawie.<sup>25</sup> Do 1 października natomiast składać można wnioski o dofinansowanie tzw. *Środków towarzyszących*. Projekty winny odnosić się do przyszłych przemian w systemach edukacyjnych i szkoleniowych oraz uwzględniać zagadnienia, związane z uczeniem się przez całe życie. Kwestie te zawarte są w tegorocznych priorytetach horyzontalnych *Socratesa* i obejmują między innymi: rozwój i zastosowanie technologii informacji i komunikacji w edukacji i szkoleniach, uatrakcyjnianie procesu uczenia się, otwarte nauczanie, aktywne obywatelstwo oraz zapobieganie alienacji społecznej. Wnioski mogą dotyczyć organizacji szkoleń i spotkań w zakresie zarządzania projektami i pokonywania trudności wynikających z ich realizacji, organizacji konferencji i seminariów, bądź promocji równości szans w dostępie do edukacji, integracji osób niepełnosprawnych, walki z rasizmem i edukacji międzykulturowej.<sup>26</sup>

## *eNauczanie*

W styczniu tego roku uruchomiony został nowy program edukacyjny – *eNauczanie*, którego realizację zaplanowano do roku 2006. Stawia on sobie za cel poprawę jakości i dostępności europejskich systemów edukacyjnych i szkoleniowych, poprzez efektywne wykorzystanie technik multimedialnych i internetu. Jego zadaniem jest również rozwój usług wspierających innowacyjne metody prezentacji informacji edukacyjnej i kulturalnej, uwzględniających działania związane z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych, a także promowanie literatury poprzez elektroniczny dostęp do źródeł. Najbardziej godną polecenia akcją programu jest *Promocja umiejętności korzystania z zasobów cyfrowych*, obejmująca:

- 1) identyfikowanie i rozpoznawanie dobrych praktyk, promujących umiejętność

<sup>24</sup> Community action programme..., s. 3-4

<sup>25</sup> <http://www.socrates.org.pl/grundtvig/pvcs.html>

<sup>26</sup> Community action programme..., s. 5-6, 14, 17; <http://www.socrates.org.pl/grundtvig/accomeas.html>



korzystania z zasobów cyfrowych, z uwzględnieniem:

- a. poprawy dostępu do pomocy dydaktycznych dla instytucji i osób mających trudności z dostępem do technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- b. różnic w stylach uczenia się,
- c. zaspokajania potrzeb specjalnych grup użytkowników: imigrantów, niepełnosprawnych, dzieci hospitalizowanych,
- d. jak również badania możliwości stosowania działań aktywizujących i motywujących osoby uczące się,

a ponadto

2) prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnych poprzez działające w danym obszarze sieci europejskie, stowarzyszenia, władze publiczne i konsorcja partnerskie.

Planowane jest m.in. utworzenie ogólnoeuropejskiej sieci komunikacji elektronicznej, skupiającej ośrodki badawcze, uczelnie, biblioteki specjalistyczne i szkoły, jak również tworzenie interdyscyplinarnych – dostępnych powszechnie – centrów zdobywania wiedzy i ośrodków zasobów kulturowych. Ponadto będzie można uzyskać środki na informatyzację bibliotek i przekształcanie ich w nowoczesne centra zasobów edukacyjnych, kulturalnych i informacji praktycznych.<sup>27</sup> 30 kwietnia ogłoszony został pierwszy konkurs programu, obejmujący również akcję pierwszą, z terminem nadsyłania wniosków do 28 czerwca bieżącego roku.<sup>28</sup>

## **Leonardo da Vinci**

*Leonardo* jest programem edukacyjnym Unii Europejskiej, wspierającym doskonalenie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego, poprawę jakości i dostępności kształcenia ustawicznego i szkolenia zawodowego, jak również zwiększanie szans na rynku pracy, promując innowacyjność w kształceniu, rozwój konkurencyjności i kształtowanie przedsiębiorczości. Realizacji celów programu służą różne instrumenty: wymiany i staże, projekty pilotażowe i językowe, badania i analizy w zakresie krajowych systemów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz tworzenie międzynarodowych sieci instytucji. Jego beneficjentami mogą być wszystkie instytucje zajmujące się kształceniem i szkoleniem zawodowym, w tym m.in. szkoły zawodowe, uczelnie, instytuty badawcze, przedsiębiorstwa, partnerzy społeczni oraz organizacje non-profit. Program potrwa do końca 2006 r.<sup>29</sup> Aktualnie otwarty jest konkurs na lata 2005-2006, który w ramach *Procedury A* obejmującej *Mobilność* przewiduje dofinansowanie stażów, praktyk i szkoleń odbywanych w innym kraju członkowskim. Wnioskować można w dwóch

<sup>27</sup> Decision No 2318/2003/EC of the European Parliament and of the Council of 5 December 2003 adopting a multiannual programme (2004 to 2006) for the effective integration of information and communication technologies (ICT) in education and training systems in Europe (eLearning Programme), *Official Journal of the European Union*, L 345, 31/12/2003, s. 10-12, 14; <http://www.socrates.org.pl/minerva/learn.html>

<sup>28</sup> Call for proposals eLearning Programme - EAC/26/04, *Official Journal of the European Union*, C 113, 30.4.2004, s. 39

<sup>29</sup> [http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/leonardo\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/leonardo_en.html); <http://www.bkkk-cofund.org.pl/index.php?gr=2>

terminach: do 11 lutego 2005 r. oraz 10 lutego 2006, choć narodowe agencje mogą wyznaczyć dodatkowe terminy.<sup>30</sup>

### **TEMPUS III**

Od lutego 2004 r. instytucje z nowych państw członkowskich zostały ponownie uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie z programu *TEMPUS*.<sup>31</sup> Uczestniczyły one w poprzednich dwóch edycjach, jednakże edycja trzecia została ukierunkowana na Albanie, państwa byłej Jugosławii, kraje byłego Związku Radzieckiego, Mongolie, a także państwa basenu Morza Śródziemnego, wskutek czego mogły włączać się w realizację projektów, ale bez wspólnotowego dofinansowania. Teraz prawo to zostało im przywrócone. *TEMPUS III* ma na celu promowanie wzajemnego rozumienia i zbliżania kultur, a także rozwój wolnego społeczeństwa obywatelskiego. Oprócz tego program wspiera dostosowywanie i rozwój szkolnictwa wyższego w kierunku realizacji potrzeb społeczno-ekonomicznych i kulturalnych.<sup>32</sup> W programie dostępne są zarówno projekty adresowane do indywidualnych uczestników (*Individual Mobility Grants*), jak również do konsorcjów, złożonych z instytucji zajmujących się szkolnictwem wyższym (*Joint European Projects*). Poza udziałem uczelni wyższych, *TEMPUS* dopuszcza uczestnictwo organizacji pozarządowych, władz publicznych i przedsiębiorstw.<sup>33</sup> Do 15 października 2004 r. otwarty jest konkurs na *Środki Strukturalne i Uzupełniające (Structural and Complementary Measures)*, skupiające się na reformie uniwersytetów i tworzące ramy dla krótkoterminowych działań, wychodzących naprzeciw potrzebom danych państw. Projekty winny więc odnosić się bezpośrednio do priorytetów narodowych kraju partnerskiego. Wśród priorytetów Albanii, Macedonii i Chorwacji występują również zagadnienia związane z ochroną dziedzictwa kulturowego.<sup>34</sup> Jest więc pole do współpracy także i w tym programie.

### **EU-Japan Year of People-to-People exchanges**

Z programów edukacyjnych przygotowywany jest w tej chwili program wymiany między Unią Europejską a Japonią: *EU-Japan Year of People-to-People exchanges*, promujący bezpośrednie kontakty i wymiany, jak również wystawy i inicjatywy (wydarzenia kulturalne, konferencje, projekty informacyjne itp.). O grant ubiegać będą

<sup>30</sup> Call for proposals (Directorate-General for Education and Culture) under the second phase of the Leonardo da Vinci Programme (EAC/11/04), [http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/new/leonardo2/call/call2005\\_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/new/leonardo2/call/call2005_en.pdf), s. 4-5, 13-14

<sup>31</sup> <http://www.etf.eu.int/tempus.nsf>

<sup>32</sup> Call for applications with a view to constituting a list of experts to assess proposals and carry out other activities in the framework of the transeuropean cooperation scheme in higher education (TEMPUS III), *Official Journal of the European Communities*, C 244, 10.10.2002, s. 11-12

<sup>33</sup> [http://europa.eu.int/comm/education/programmes/tempus/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/education/programmes/tempus/index_en.htm)

<sup>34</sup> TEMPUS SCM Priorities February 2004, <http://www.etf.eu.int/tempus.nsf>

się mogły instytucje naukowe i kulturalne, organizacje społeczne, pozarządowe i fundacje oraz władze regionalne i lokalne. Rozpoczęcie programu planowane jest na rok 2005.<sup>35</sup>

Ostatnią grupę programów, które chciałabym przedstawić, stanowią **fundusze strukturalne UE**.

Obecnie można ubiegać się także o środki z funduszy strukturalnych. Szansę taką daje *Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego* oraz *Sektorowy Program Operacyjny – Rozwój Zasobów Ludzkich*. Pierwszy finansowany jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i w jego ramach biblioteki mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów w priorytecie 1. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów* – w działaniach:

3.1: *Regionalna infrastruktura edukacyjna* – na działalność naukowo-badawczą powiązaną z dydaktyką na poziomie wyższym, włączając w to m.in. pomieszczenia dydaktyczne i biblioteki oraz

5. *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego* – na tworzenie lokalnych publicznych punktów dostępu do Internetu.

Priorytet 2. *Wzmocnienie rozwoju regionalnych zasobów ludzkich* – w działaniu 1. *Rozwój umiejętności powiązanych z potrzebami regionalnego rynku pracy oraz możliwości kształcenia ustawicznego* – finansuje szkolenia osób dorosłych w zakresie języków obcych oraz wykorzystania technik informacyjnych i telekomunikacyjnych. Z kolei priorytet 3. *Rozwój lokalny* w poddziałaniu 2.2 *Rewitalizacja obszarów przemysłowych i powojkowych* pozwala na zaadaptowanie byłych pomieszczeń przemysłowych czy wojskowych na różne cele, np. na biblioteki, jak to zrobiła Politechnika Łódzka – tworząc Bibliotekę Główną na terenie byłej fabryki. I wreszcie priorytet 4. *Pomoc techniczna*, działanie 2. *Wsparcie procesu wdrażania ZPORR* – finansował będzie wydatki związane z wdrażaniem ZPORR, w tym szkolenia dla pracowników zaangażowanych we wdrażanie, zakup sprzętu komputerowego wykorzystywanego przy wdrażaniu, jak również przygotowanie badań, analiz, czy raportów służących poprawie efektywności zarządzania ZPORR.<sup>36</sup>

*Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich*, korzystający ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, zawiera dwa komponenty interesujące dla bibliotek. Pierwszym jest działanie 2.1. *Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie*. W ramach poddziałania: *Ułatwianie dostępu do edukacji uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*, finansowany będzie zakup nowoczesnego sprzętu specjalistycznego, ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi a także wyposażenie internetowych centrów informacji multimedialnej w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem. Beneficjentami tego działania mogą być m.in. biblioteki w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.

<sup>35</sup> [http://europa.eu.int/grants/grants/eujapan\\_2005/eujapan\\_2005\\_en.htm](http://europa.eu.int/grants/grants/eujapan_2005/eujapan_2005_en.htm)

<sup>36</sup> Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej. Departament Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego, ZPORR. *Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego*, Warszawa luty 2004, slajdy 6-9, 13, 16, 18, 26, 30

Poddziałanie: *Rozwój systemu kształcenia ustawicznego dorosłych, w tym kształcenia na odległość* finansuje z kolei tworzenie internetowych centrów informacji multimedialnej w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych, również wraz z wyposażeniem w sprzęt komputerowy i oprogramowanie, a jego ostateczni odbiorcy to m.in. szkoły wyższe i studenci. Projektodawcami w tym działaniu mogą być m.in. szkoły wyższe, jednostki naukowe i organizacje pozarządowe. Drugim działaniem, w którym mogą uczestniczyć biblioteki, jest działanie 2.3. *Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki*. Obejmuje ono m.in. organizację szkoleń i pomocy doradczej dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw – zarówno ogólnych, jak i związanych ze zmianami technologicznymi – uwzględniających system edukacji na odległość i kursy w zakresie zastosowania technologii informacji. W ramach tego działania o środki mogą ubiegać się m.in. jednostki naukowe, szkoły wyższe i instytucje szkoleniowe, a więc na przykład Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej. Jednostki naukowe i szkoły wyższe mogą być zarówno beneficjentami ostatecznymi, a więc instytucjami korzystającymi na przykład ze szkoleń, jak również projektodawcami – czyli na przykład szkolącymi.<sup>37</sup>

Wszelkie informacje na temat funduszy strukturalnych dostępne są na stronach Dyrektoriatu Generalnego Komisji Europejskiej ds. Polityki Regionalnej<sup>38</sup> oraz stronie [www.fundusze-strukturalne.gov.pl](http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl), nadzorowanej przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej.

## ***Zdobywanie doświadczenia:***

### ***1. Dołączanie się do zatwierdzonych projektów.***

Większość stron domowych poszczególnych programów udostępnia również wykazy zaakceptowanych w ich ramach projektów. Poza funkcją informacyjną – na temat podejmowanych inicjatyw i jednostek włączających się w ich realizację – nierzadko dają one szansę na przyłączenie się do konsorcjum jako partner lub podwykonawca zadań. Jest to bardzo korzystna forma uczestnictwa, gdyż włączamy się w projekt już zaakceptowany i omija nas – często długotrwała i nie zawsze uwieńczona sukcesem – procedura aplikowania, a pozwalająca na nabycie doświadczeń i uzyskanie środków finansowych na realizację zadania.

### ***2. Udział w sesjach ewaluacyjnych***

Kolejna możliwość zdobycia doświadczeń to uczestnictwo w sesjach ewaluacyjnych projektów. Pozwala ono na zapoznanie się ze zgłaszanymi projektami, a więc ich „słabymi” i „mocnymi” stronami, najczęściej popełnianymi błędami – co można później wykorzystać przy pisaniu własnych wniosków aplikacyjnych. Większość programów stwarza takie możliwości. Na chwilę obecną wciąż otwarte są konkursy na ekspertów oceniających

<sup>37</sup> Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, *Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006. Uzupełnienie programu*, Warszawa kwiecień 2004, s. 130-141, 171-179

<sup>38</sup> [http://europa.eu.int/comm/regional\\_policy/funds/prord/sf\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/prord/sf_en.htm); [www.fundusze-strukturalne.gov.pl](http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl)

wnioski w programach: Safer Internet Action Plan oraz TEMPUS III.

Konkurs na ewaluatorów wniosków w ramach programu *Safer Internet Action Plan* ogłoszony został 22 maja ubiegłego roku z terminem nadsyłania aplikacji do 22 maja roku 2005. Wyłonieni kandydaci będą oceniać wnioski, zgłoszone w drugiej edycji programu, w zakresie m.in. rozwoju systemów filtrowania treści internetowych i ich oceny oraz podnoszenia świadomości w zakresie bezpiecznego korzystania z internetu. Kandydaci muszą mieć ukończone studia wyższe, lub posiadać kwalifikacje zawodowe przynajmniej w jednej z dziedzin, uwzględnionych w akcjach programu, posiadać dostęp do poczty elektronicznej i do internetu, a ponadto wykazać ewentualny związek z przyszłymi, lub realizowanymi projektami, by uniknąć konfliktu interesów.<sup>39</sup> Konkurs na ewaluatorów otwarty jest również w programie TEMPUS III. Kandydaci muszą wykazać się przede wszystkim kompetencjami w zakresie zagadnień objętych celami programu, mieć wykształcenie wyższe i doświadczenie w jednym lub kilku z następujących obszarów:

1. współpraca z organizacjami międzynarodowymi;
2. zarządzanie zasobami ludzkimi;
3. dialog międzykulturowy i nauczanie;
4. język i edukacja kulturalna;
5. zarządzanie projektami i/lub monitorowanie i ocena projektów;
6. wykorzystanie technologii informacji i komunikacji w edukacji.

Poza tym muszą posiadać umiejętność finansowej i budżetowej analizy propozycji, posługiwania się komputerem i znać język: angielski, francuski lub niemiecki. W przypadku tego konkursu nie określono ostatecznego terminu nadsyłania aplikacji.<sup>40</sup>

Nie dla wszystkich programów wspólnotowych dostępne są na dzień dzisiejszy krajowe punkty kontaktowe w Polsce. Zapewne zostaną one w najbliższym czasie uruchomione, jak to ma miejsce w „starych” państwach członkowskich. Dokumenty programów, które zostały uruchomione przed rozszerzeniem, a nie były wcześniej dostępne dla jednostek z „nowych” państw członkowskich, zostały już poprawione, bądź są w trakcie aktualizacji i będą dostępne niebawem. Znajdujemy się w momencie, w którym już jesteśmy członkiem Unii, ale jeszcze nie wszystko zostało należycie przygotowane, stąd – w niektórych przypadkach – brak jest szczegółowych danych.

W wypadku programów wspólnotowych, wnioski zazwyczaj składa się bezpośrednio w stosownym Dyrektoriacie Generalnym Komisji Europejskiej. Niektóre programy przewidują dwa tryby wnioskowania – do Komisji Europejskiej lub do narodowej agencji danego programu – zależnie od akcji. Wnioski o środki z funduszy strukturalnych przesyła się natomiast do stosownych departamentów w urzędach marszałkowskich (ZPORR), a w przypadku SPO RZL – do wojewódzkich urzędów pracy. Szczegółowe dane odnośnie aplikowania zawsze zawarte są w dokumentacji konkursowej.

Tak więc możliwości jest wiele, ale wnioskowanie i realizacja projektów europejskich nie jest zadaniem łatwym. Mimo wszystko warto i należy próbować, gdyż jest to jedna

<sup>39</sup> Call for applications for inclusion on lists of evaluators and reviewers in the framework of the Safer Internet Action Plan, Official Journal..., S 98-087569, 22.05.2003

<sup>40</sup> Call for applications with a view..., s. 12

z niewielu dostępnych możliwości uzyskania dofinansowania na realizację przedsięwzięć.

### ***Programy Unii Europejskiej dla polskich bibliotek akademickich – przegląd dostępnych źródeł finansowania - adresy kontaktowe***

- **Komisja Europejska - Dyrektoriat Generalny ds. Edukacji i Kultury**  
[http://europa.eu.int/comm/dgs/education\\_culture/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm)
- **Komisja Europejska - Dyrektoriat Generalny ds. Społeczeństwa Informacyjnego**  
[http://europa.eu.int/comm/dgs/information\\_society/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/dgs/information_society/index_en.htm)
- **Komisja Europejska - Dyrektoriat Generalny ds. Polityki Regionalnej**  
[http://europa.eu.int/comm/regional\\_policy/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm)
- **Urząd Komitetu Integracji Europejskiej**  
<http://fundusze.ukie.gov.pl/>
- **Reprezentacja Komisji Europejskiej w Polsce**  
<http://www.europa.delpol.pl/>

### ***PROGRAMY***

- **Serwer EUROPA – serwis: Granty i pożyczki**  
[http://europa.eu.int/grants/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/grants/index_en.htm)

### ***eTEN***

- **Krajowy Punkt Kontaktowy Programu eTEN**  
Ministerstwo Nauki i Informatyzacji  
Departament Systemów Informatycznych Administracji Publicznej  
ul Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa  
tel: (22) 529 23 60, 529 23 37, fax: (22) 529 23 92  
e-mail: [eten@mnii.gov.pl](mailto:eten@mnii.gov.pl)  
<http://www.mnii.gov.pl/eten/>,
- **European Commission - Directorate-General Information Society**  
Trans-European telecommunications networks - BU31 02/71  
B-1049 Brussels  
tel: (32 2) 296 90 76, 295 99 12, fax: (32 2) 296 17 40, 295 10 71  
e-mail: [info-eten@cec.eu.int](mailto:info-eten@cec.eu.int)  
[http://europa.eu.int/information\\_society/programmes/eten/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/information_society/programmes/eten/index_en.htm)

### ***6 Program Ramowy - program: Technologie społeczeństwa informacyjnego***

- **Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych Unii Europejskiej**  
ul. Świętokrzyska 21, 00-049 Warszawa  
tel: (22) 828 74 83, 828 74 86 wew. 294  
tel. kom: 0 502 572 902, fax: (22) 828 53 70  
e-mail: [krzysztof.trojanowski@kpk.gov.pl](mailto:krzysztof.trojanowski@kpk.gov.pl)

<http://www.6pr.pl/n/p/2/index.html>

■ **European Commission**

The IST Information Desk

Directorate General Information Society - Office BU31 01/19

B-1049 Brussels, Belgium

fax: (32 2) 296 83 88

e-mail: [ist@cec.eu.int](mailto:ist@cec.eu.int)

<http://www.cordis.lu/ist/>

**6 Program Ramowy - program: Obywatele i sprawowanie władzy w społeczeństwie opartym na wiedzy**

■ **Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych Unii Europejskiej**

ul. Świętokrzyska 21, 00-049 Warszawa

tel: (22) 828 74 81, 828 74 83, 828 74 86 wew.152

tel. kom: 0 502 052 236, fax: (22) 828 53 70

e-mail: [wieslaw.studencki@kpk.gov.pl](mailto:wieslaw.studencki@kpk.gov.pl)

<http://www.6pr.pl/n/p/7/index.html>

■ **European Commission**

Priority 7 Information Desk

Directorate General RTD

B-1049 Brussels

fax: (32 2) 296 21 37

e-mail: [rtd-citizens@cec.eu.int](mailto:rtd-citizens@cec.eu.int)

<http://www.cordis.lu/citizens/home.html>

**eCONTENT**

■ **Krajowy punkt konsultacyjny**

Akademia Górniczo-Hutnicza

Ośrodek Edukacji Niestacjonarnej

Al. Mickiewicza 30, 30-059 Kraków

tel: (12) 617 37 71, 617 37 69, fax: (12) 634 44 94

e-mail: [econtent@agh.edu.pl](mailto:econtent@agh.edu.pl)

<http://www.econtent.agh.edu.pl/>

■ **European Commission**

eContent Programme Office

DG Information Society-Directorate D, EUFO 01 / 1181

Rue Alcide de Gasperi

L-2920 Luxembourg

fax: (35 2) 4301 34959

e-mail: [econtent@cec.eu.int](mailto:econtent@cec.eu.int)

<http://www.cordis.lu/econtent/>

### ***Safer Internet Action Plan***

#### ■ **European Commission**

Directorate General Information Society  
Safer Internet Action Plan  
Jean Monnet Building, Office EUFO 1194  
Rue Alcide de Gasperi  
L-2920 Luxembourg  
fax: (35 2) 430 13 40 79  
e-mail: [iap@cec.eu.int](mailto:iap@cec.eu.int)  
<http://europa.eu.int/iap>

### ***Kultura 2000***

#### ■ **Punkt Kontaktowy do Spraw Kultury**

Ministerstwo Kultury  
Departament Współpracy Międzynarodowej i Integracji Europejskiej  
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa  
tel./fax: (22) 828 37 91  
e-mail: [pkk.kultura@mk.gov.pl](mailto:pkk.kultura@mk.gov.pl)  
<http://www.mk.gov.pl/pkk>

#### ■ **European Commission**

tel: (32 2) 296 65 99  
e-mail: [eac-culture@cec.eu.int](mailto:eac-culture@cec.eu.int)

### ***Socrates***

#### ■ **Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji. Program Socrates**

ul. Mokotowska 43, 00-551 Warszawa  
tel: (22) 622 34 47, 629 25 74, 622 37 12, 629 77 79  
*Akcje: Grundtvig i Minerva - nr wew. 304 lub 311,* fax: (22) 629 78 79  
e-mail: [socrates@socrates.org.pl](mailto:socrates@socrates.org.pl)  
<http://www.socrates.org.pl>

### ***Akcja Grundtvig***

#### ■ **The European Commission**

DG for Education and Culture  
Unit A1/Lifelong learning policy development  
1049 Bruxelles  
tel. (32 2) 299 11 11

### ***Akcja Minerva***

#### ■ **European Commission**

Directorate General for Education and Culture



Multimedia Unit  
200, rue de la Loi  
B-1049 Brussels/BELGIUM  
fax: (32 2) 296 69 92  
e-mail: Corinne.Hermant@cec.eu.int, minerva@cec.eu.int

### ***Joint actions***

- **Technical Assistance Office Socrates, Leonardo and Youth**  
Rue de Trèves 59-61  
B-1040 Brussels  
[http://europa.eu.int/comm/education/jointact\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/jointact_en.html)  
<http://www.socleoyouth.be>

### ***Accompanying measures***

- **Socrates, Leonardo and Youth Technical Assistance Office**  
Rue de Trèves 59-61  
B-1040 Brussels  
tel: (32 2) 233 01 11, fax: (32 2) 233 01 50  
e-mail: [accompanying.measures@socleoyouth.be](mailto:accompanying.measures@socleoyouth.be)  
<http://www.socleoyouth.be>

### ***eLearning***

- **Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji. Program Socrates**  
ul. Mokotowska 43  
00-551 Warszawa  
tel: (22) 622 34 47, 629 25 74  
fax: (22) 622 37 10  
e-mail: [socrates@socrates.org.pl](mailto:socrates@socrates.org.pl)  
<http://www.socrates.org.pl/minerva/elearn.html>
- **European Commission**  
DG Education and Culture  
Unit C4 Multimedia  
B-1049 Brussels  
fax: (32 2) 296 69 92  
e-mail: [elarning@cec.eu.int](mailto:elarning@cec.eu.int)  
[http://europa.eu.int/comm/education/programmes/elearning/index\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/programmes/elearning/index_en.html)  
<http://elearningeuropa.info/>

### ***Leonardo da Vinci***

- **Krajowa Agencja Programu Leonardo da Vinci**

Fundusz Współpracy. Biuro Koordynacji Kształcenia Kadr

ul. Górnośląska 4a, 00-444 Warszawa

tel: (22) 622 19 91, 625 39 37, fax: (22) 625 28 05

e-mail: [bkkk@cofund.org.pl](mailto:bkkk@cofund.org.pl)

<http://www.cofund.org.pl/bkkk/index.php?gr=2>

■ **European Commission**

e-mail: [Unite-B2@cec.eu.int](mailto:Unite-B2@cec.eu.int)

[http://europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2_en.html)

### **TEMPUS**

■ **Krajowa Agencja Programu**

ul. Mokotowska 43, 00-551 Warszawa

tel: (22) 629 77 79, fax: (22) 622 37 10

e-mail: [beata.skibinska@socrates.org.pl](mailto:beata.skibinska@socrates.org.pl), [tempus@socrates.org.pl](mailto:tempus@socrates.org.pl)

<http://www.socrates.org.pl/tempus/index.html>

■ **European Training Foundation**

e-mail: [tempus@etf.eu.int](mailto:tempus@etf.eu.int)

<http://www.etf.eu.int/tempus.nsf>

### **EU-Japan Year of People-to-People exchanges**

[http://europa.eu.int/grants/grants/eujapan\\_2005/eujapan\\_2005\\_en.htm](http://europa.eu.int/grants/grants/eujapan_2005/eujapan_2005_en.htm)

### **Fundusze strukturalne**

<http://www.funduszestrukturalne.gov.pl/>

■ **Punkt Informacyjny Funduszy Strukturalnych**

Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Pl. Trzech Krzyży 3/5

tel: (22) 693 50 40, 693 50 55

e-mail: [punktinformacyjny@mg.gov.pl](mailto:punktinformacyjny@mg.gov.pl)

■ **Wydział ds. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego**

Jednostka Monitorująco-Kontrolna

tel: (22) 693 48 53

e-mail: [dariusz.kaminski@mg.gov.pl](mailto:dariusz.kaminski@mg.gov.pl)

tel: (22) 693 48 54

e-mail: [agnieszka.lukomska@mg.gov.pl](mailto:agnieszka.lukomska@mg.gov.pl)

■ **Europejski Fundusz Społeczny**

Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym

ul. Żurawia 4A

tel: (22) 693 47 63, 628 38 88, fax: (22) 693 40 71

e-mail: [zarzadzanieEFS@mpips.gov.pl](mailto:zarzadzanieEFS@mpips.gov.pl)

**■ Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego**

ul. Żurawia 4A

tel: (22) 628 42 19, fax: (22) 693 40 72

e-mail: wdrazanieEFS@mpips.gov.pl

**BIBLIOGRAFIA****Dokumenty**

1. Call for applications for inclusion on lists of evaluators and reviewers in the framework of the Safer Internet Action Plan, *Official Journal of the European Union*, S 98-087569, 22.05.2003
2. Call for applications with a view to constituting a list of experts to assess proposals and carry out other activities in the framework of the transeuropean cooperation scheme in higher education (TEMPUS III), *Official Journal of the European Communities*, C 244, 10.10.2002
3. Call for proposals (Directorate-General for Education and Culture) under the second phase of the Leonardo da Vinci Programme (EAC/11/04), s. 4-5, 13-14
4. Call for proposals eLearning Programme - EAC/26/04, *Official Journal of the European Union*, C 113, 30.4.2004
5. Community action programme in the field of education Socrates. General call for proposals 2004 (EAC/41/03), *Official Journal of the European Union*, C 177, 26.7.2003
6. Culture 2000: Call for proposals 2004, *Official Journal of the European Union*, C 195, 19.8.2003
7. Decision no 276/1999/EC of the European Parliament and of the Council of 25 January 1999 adopting a Multiannual Community Action Plan on promoting safer use of the Internet by combating illegal and harmful content on global networks, *Official Journal of the European Communities*, L 33, 6.2.1999
8. Decision no 1151/2003/EC of the European Parliament and of the Council of 16 June 2003, amending Decision No 276/1999/EC adopting a Multiannual Community Action Plan on promoting safer use of the Internet by combating illegal and harmful content on global networks, *Official Journal of the European Union*, L 162, 1.7.2003
9. Decision No 2318/2003/EC of the European Parliament and of the Council of 5 December 2003 adopting a multiannual programme (2004 to 2006) for the effective integration of information and communication technologies (ICT) in education and training systems in Europe (eLearning Programme), *Official Journal of the European Union*, L 345, 31/12/2003
10. Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, *Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006. Uzupełnienie programu*, Warszawa kwiecień 2004
11. Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej. Departament Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego, *ZPORR. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego*, Warszawa luty 2004
12. Proposal for a decision of the European Parliament and of the Council amending

Decision No 508/2000/EC of 14 February 2000 establishing the "Culture 2000" programme, *COM(2003) 187 final*, Brussels, 16.4.2003

13. Proposal for a decision of the European Parliament and of the Council on establishing a multiannual Community programme on promoting safer use of the Internet and new online technologies, *COM(2004) 91 final*, Brussels, 12.3.2004
14. TEMPUS SCM Priorities February 2004

### **Opracowania**

1. Kaliszuk A., *Programy wewnętrzne i inicjatywy UE [w:] Unia Europejska bliżej obywatela – praktyczne informacje. Konferencja dla ośrodków informacyjnych UE w Polsce*, Warszawa 31 marca 2004 r.
2. Krajowy Punkt Kontaktowy 6. PR IPPT PAN, *Uczestnictwo w badaniach europejskich. Przewodnik dla wnioskodawców. 6. Program Ramowy Badań i Rozwoju Technicznego (2002-2006)*, Warszawa 2003
3. Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce, *Fundusze europejskie dla organizacji pozarządowych [w:] Unia Europejska bliżej obywatela – praktyczne informacje. Konferencja dla ośrodków informacyjnych UE w Polsce*, Warszawa 31 marca 2004 r.

### **Strony internetowe**

[http://europa.eu.int/comm/education/index\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/index_en.html)

[http://europa.eu.int/comm/education/programmes/elearning/index\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/programmes/elearning/index_en.html)

[http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/leonardo\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/leonardo_en.html)

[http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/new/leonardo2/call/call2005\\_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/new/leonardo2/call/call2005_en.pdf)

[http://europa.eu.int/comm/education/programmes/tempus/index\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/programmes/tempus/index_en.html)

[http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/alis/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/alis/index_en.htm)

[http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/alis/participation\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/alis/participation_en.htm)

[http://europa.eu.int/grants/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/grants/index_en.htm)

[http://europa.eu.int/grants/grants/eujapan\\_2005/eujapan\\_2005\\_en.htm](http://europa.eu.int/grants/grants/eujapan_2005/eujapan_2005_en.htm)

[http://europa.eu.int/information\\_society/activities/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/information_society/activities/index_en.htm)

[http://europa.eu.int/information\\_society/europe/2005/all\\_about/einclusion/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/information_society/europe/2005/all_about/einclusion/index_en.htm)

[http://europa.eu.int/information\\_society/programmes/eten/about/einclusion/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/information_society/programmes/eten/about/einclusion/index_en.htm)

<http://fp6.cordis.lu/citizens/calls.cfm>

[http://fp6.cordis.lu/fp6/calls\\_activity.cfm?ID\\_ACTIVITY=124](http://fp6.cordis.lu/fp6/calls_activity.cfm?ID_ACTIVITY=124)

<http://fundusze.ukie.gov.pl/>

<http://www.bkkk-cofund.org.pl/index.php?gr=2>

<http://www.cordis.lu/econtent/>

<http://www.etf.eu.int/tempus.nsf>

<http://www.europa.delpol.pl/>

<http://www.econtent.agh.edu.pl/>

[http://www.mnii.gov.pl/eten/co\\_to\\_jest\\_eten.htm](http://www.mnii.gov.pl/eten/co_to_jest_eten.htm)

[http://www.mnii.gov.pl/eten/dla\\_kogo.htm#kto\\_moze\\_skorzystac\\_z\\_pomocy](http://www.mnii.gov.pl/eten/dla_kogo.htm#kto_moze_skorzystac_z_pomocy)

[http://www.mnii.gov.pl/eten/dofinansowanie.htm#forma\\_pomocy](http://www.mnii.gov.pl/eten/dofinansowanie.htm#forma_pomocy)

[http://www.6pr.pl/n/p/2/program\\_eten.html](http://www.6pr.pl/n/p/2/program_eten.html)

<http://www.socrates.org.pl/grundtvig/accomeas.html>

<http://www.socrates.org.pl/grundtvig/pvcs.html>

<http://www.socrates.org.pl/minerva/elearn.html>